

Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde Verdal

Foto Statsforvalteren i Trøndelag

Utarbeidet av:
Statsforvalteren i Trøndelag
Steinkjer februar 2021

1. Innledning

Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde (ffo) ble vernet ved kongelig resolusjon 14. desember 1984. Lyngås-Lysgård ligger sørøst i Leksdalsvatnet i Verdal kommune. I forbindelse med forvaltningsplanarbeid utarbeides det også en besøksstrategi. Hensikten med besøksstrategien for Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde er å få en plan på hvordan besøksforvaltningen skal håndteres i verneområdet. Vi ønsker å gi publikum en rikere opplevelse av verneområdet og skape økt interesse og forståelse for verneverdiene, samtidig som verneverdiene ivaretas.

Figur 1 Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde Verdal kommune

2. Kunnskapsgrunnlaget

«Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området særlig i forbindelse med trekket vår og høst». (Verneforskriften kapittel III)

Lyngås-Lysgård er et viktig område for trekkende og hekkende vannfugler, og flere rødlistede arter har opphold her. Innherred ferskvannssystem som består av Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde og naturreservatene Hammervatnet og Lundselvoset, fikk Ramsar-status i 2013 som et internasjonalt viktig våtmarksområde.

De to viktigste rapportene med kunnskap om Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde, er:

«Status for biologiske verdier innen verneområdene Lyngås-Lysgård, Lundselvoset, Figgaoaset, Klingsundet og Øie i Nord-Trøndelag», Øien, D.-I., Thingstad, P. G. & Kjærstad, G. 2010

«Bevaringsmål og plan for skjøtsel og overvåkning i verneområdene Lyngås-Lysgård, Lundselvoset, Figgaoaset, Klingsundet og Øie i Nord-Trøndelag», Øien, D.-I., Thingstad, P. G. & Kjærstad, G. 2012.

Lyngås-Lysgård ffo ble NiN-kartlagt i 2016. Se omtale i FPNV for Lyngås-Lysgård fuglefredningsområde.

2.1 Sårbare naturverdier

Kriteriene for Ramsar-status i 2013 for Innherred ferskvannssystem (Lyngås-Lysgård, Hammervatnet, og Lundselvoset) var som følger:

1. Representativt område for næringsrikt ferskvann i regionen.
2. Viktig område for en rekke rødlistede fuglearter.
4. Viktig område for vanntilknyttet fugl i en kritisk periode, tidlig vår når isen går.
6. Viktig område for kortnebbgås på trekk, vår og høst.
8. Viktig område for europeisk ål, kritisk truet (CR). (Gjelder Hammervatnet)

Vi regner ikke menneskelige forstyrrelser av fuglelivet til å være en trussel av betydning i dag. De fleste som besøker Lyngås-Lysgård bruker fugletårnet eller utsiktsplassen i den sørlige bukta. Ved normalt hensynsfull ferdsel virker det ikke som fuglene forstyrres nevneverdig, både på grunn av noe avstand til fuglelivet og skjerming fra den til dels høge vannvegetasjonen.

2.2 Den besøkende

Fra fylkesvei 759 er det skiltet med P og fugletårn som vist i figur 2. Det er gjort avtale med grunneier om å bruke et område av gårdstunet til parkeringsplass for besøkende. Ved starten av stien står en informasjonstavle (figur 3).

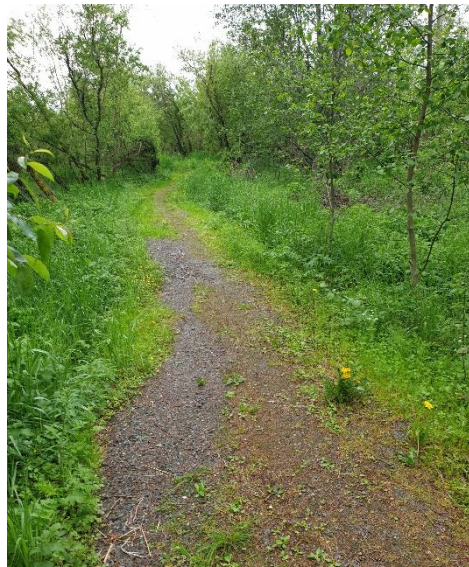

Figur 2 Fra fylkeskommunen i mars 2020 om oppsetting av skilt, som svar på vår henvendelse i februar 2020. Parkeringsområdet er merket P. Til venstre for P skimtes informasjonstavle og starten på stien ut til fugletårnet.

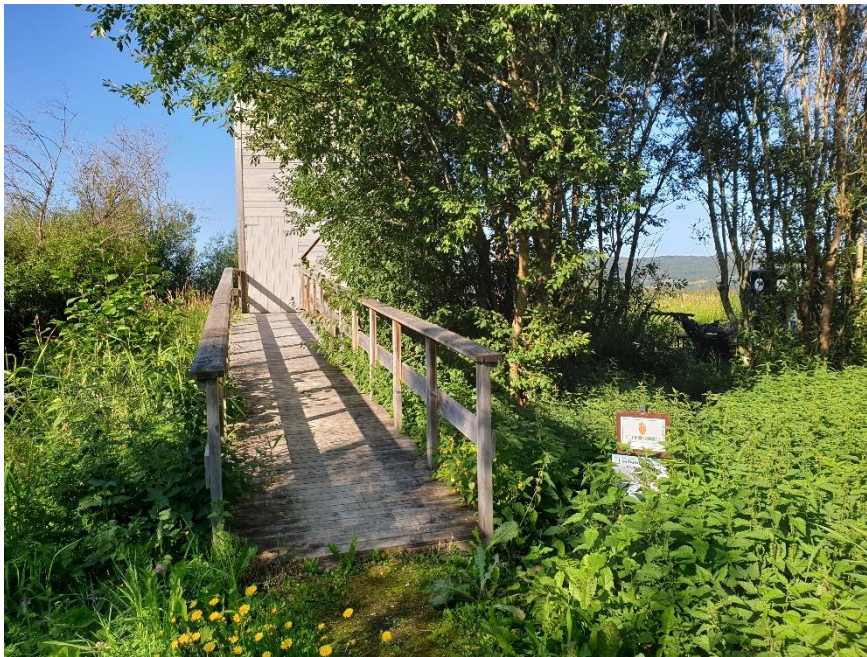
De første 70 m av stien ut til fugletårnet ligger utenfor vernegrensen. Fra grensen går stien 115 m, hovedsakelig gjennom mandelpilkratt (figur 4), ut til fugletårnet (figur 5).

Figur 3 Informasjonstavle ved p-plass

Figur 4 Stien ut til fugletårnet med bl.a. mandelpil

Figur 5 Rampe opp til fugletårnet. Foto figur 3, 4 og 5: Statsforvalteren i Trøndelag

Fuglekikkere

Det er særlig medlemmer av Norsk ornitologisk forening (NOF) og andre fugleinteresserte som bruker fugletårnet i Lyngås-Lysgård ved Leksdalsvatnet.

Lokale innbyggere

Det ornitologiske miljøet i Verdal og omegn har vært betydelig over mange tiår, og mange av de som bruker fugletårnet bor på Innherred.

Undervisning

Nord universitet (tidligere Høgskolen i Nord-Trøndelag) bruker området for ekskursjoner ved fuglekjennskapskurs og naturfag.

Tilreisende

Frem til 2020 måtte folk kjenne til området på forhånd for å finne stien til fugletårnet. Våren 2020 satte vegvesenet (fylkeskommunen) opp skilt ved fylkesveien, slik at det nå er enkelt å finne frem også for tilreisende/forbikjørende.

Kano/kajakk/roing

Det foregår noe padling og bruk av båter i Leksdalsvatnet, noe som også er tillatt innenfor vernegrensen.

Informasjonsplakat

Forrige utgave av informasjonsplakat for Lyngås-Lysgård ffo er fra 2013. Den står oppslått på tavla (figur 3). Det vil i løpet av de nærmeste årene bli utarbeidet nye informasjonsplakater for dette verneområdet (se tiltaksplan under) i tråd med ny merkevarestrategi. De nye plakatene vil erstatte gammel plakat og settes opp på eksisterende tavle (om denne er i god stand), og i tillegg settes opp i fugletårnet.

3. Mål

For forvaltningen er det et mål, gjennom arbeidet med besøksstrategien, å bli tryggere på hvordan vi kan nå ut med relevant informasjon og hva besøkende har behov for med hensyn på info og tilrettelegging.

3.1 Mål med besøksforvaltning

- Mål for verneverdiene

Målet er å ivareta verneverdiene og gjennom informasjon, påvirke folks holdninger i tråd med verneformålet og øke interessen for å ivareta fuglelivet.

- Mål for besøkende

Målet er å gi mest mulig relevant informasjon som kan gi besøkende en større opplevelse og forståelse av verneverdiene. Vi ønsker at publikum enkelt skal få god kunnskap om fuglene og deres bruk av Lyngås-Lysgård ffo og få vite hvorfor akkurat dette området er viktig for fugl. Det å kunne se fuglene uten å forstyrre og dermed komme tett på fuglelivet, har stor betydning for besøkende. Dette kan forvaltningen bidra til gjennom god informasjon oppsatt på informasjonstavla og inne i fugletårnet og gjennom godt vedlikehold av fugletårnet.

4. Tiltaksplan

De viktigste tiltakene er å utarbeide informasjonsplakater som settes opp i fugletårnet og vedlikeholde fugletårnet slik at det bidrar til at besøkende får en god opplevelse av kvalitet og verdifull natur.

Tiltaksplan for Hammervatnet naturreservat – VV00001552					
Beskrivelse	Pri	Finansiering	Utførende	Når	Merknad
Informasjonsplakat med kart	1	Egen tid + 31-post tiltaksmidler	FMTL	2022/2023	Utarbeides i tråd med «Merkevarestrategien for Norges nasjonalparker»
Temaplakat – om fuglelivet	2	31-post tiltaksmidler	FMTL	2022/2023	Utarbeides i tråd med «Merkevarestrategien for Norges nasjonalparker»
Vedlikehold av infotavle og fugletårn	1	31-post tiltaksmidler	Tjenestekjøp	Årlig	Ved behov

Litteratur

Øien, D.-I., Thingstad, P. G. & Kjærstad, G. «*Status for biologiske verdier innen verneområdene Lyngås-Lysgård, Lundselvøset, Figgaøset, Klingsundet og Øie i Nord-Trøndelag*». NTNU Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 2010 - 2.

Øien, D.-I., Thingstad, P. G. & Kjærstad, G. «*Bevaringsmål og plan for skjøtsel og overvåkning i verneområdene Lyngås-Lysgård, Lundselvøset, Figgaøset, Klingsundet og Øie i Nord-Trøndelag*». NTNU Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 2012 - 4.